

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/17/1178

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Liisa Ojangu
Otsuse tegemise aeg ja koht	09.06.2017 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	24.05.2017
Teabevaldaja	Viru Vangla aadress: Ülesõidu 1, 41536 Jõhvi e-posti aadress: viruv.info@just.ee
Vaide esitaja	XXX aadress: Ülesõidu 1, 41536 Jõhvi

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

13.04.2017 esitas Xxx Viru Vanglale pöördumise, milles taotles muuhulgas koopia väljastamist enda esitatud pöördumisest. 15.05.2017 vastusega nr 6-10/16486-1 jättis Viru Vangla Xxx taotluse enda esitatud pöördumisest koopia saamiseks rahuldamata. Andmekaitse Inspeksioonis registreeriti 24.05.2017 Xxx pöördumine, mis puudutab Viru Vangla keeldumist Xxx enda esitatud pöördumisest koopia saamiseks. 07.06.2017 kvalifitseeris Andmekaitse Inspeksioon esitatud pöördumise vaideks, sest Xxx leiab ka ise oma pöördumises Andmekaitse Inspeksiooni poole, et tegemist oli teabenõudega ning AvTS-st tulenevate teabenõuetele vastamise nõuete rikkumise puhul saab Andmekaitse Inspeksiooni teavitada vaide alusel.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitamise põhjused: 13.04.2017 esitasin Viru Vanglale pöördumise, milles taotlesin muuhulgas koopia väljastamist enda esitatud pöördumisest. 15.05.2017 vastusega nr 6-10/16486-1 jättis Viru Vangla minu taotluse rahuldamata. Olen seisukohal, et minu taotlust koopia väljastamiseks tuleb käsitleda teabenõudena avaliku teabe seaduse mõttes. Koopiat oma pöördumisest vajan tõendina kohtule kaebuse koostamisel.

Nõue: Palun Viru Vangla vastuse nr 6-10/16486-1 kehtetuks tunnistamist ja Viru Vanglale ettekirjutuse tegemist minule koopia 13.04.2017 esitatud pöördumisest andmiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vangla on seisukohal, et seadused ei sätesta igapäevast absoluutset õigust igal juhul dokumentidest koopiade saamiseks. Arvestada tuleb nii AvTS §-s 1 sätestatud seaduse eesmärki kui ka HMS regulatsiooni. HMS §-s 1 on sätestatud seaduse ülesanne, milleks on muuhulgas haldusmenetluses osaleva isiku õiguste kaitse ja osalusvõimalus läbiviidavas menetluses. HMS § 5 lg 2 sätestab, et haldusmenetluse läbiviimisel on olulise tähtsusega menetluse läbiviimise kiirus ja efektiivsus. Vangla on seisukohal, et koopiade tegemine isiku enda esitatud pöördumistest ei aita mingil viisil kaasa isiku õiguste kaitsele, kuna isikule on tema pöördumise sisu teada. Selline koopia väljastamine ei ole ka mingil viisil käsitletav avalikkuse kontrollina vangla avalike ülesannete täitmise üle. Koopiade tegemise ja väljastamisega kaasnevad paratamatult kulud, mis vähendavad vangla võimalusi tegutseda menetluses säästlikult ja efektiivselt. Seega kui isik soovib säilitada endale oma pöördumise ühte eksemplari, on tal endal võimalik teha pöördumisest enne selle vanglale üleandmist omakäeline koopia.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Kuigi Xxx Viru Vanglale esitatud pöördumist võib AvTS § 3 lg 1 mõistes näha teabena, mille riigiasutus saab avalikke ülesandeid täites ja seega saaks vastavat pöördumist käsitleda avaliku teabena, mis tuleb taotlejale väljastada, siis selline tõlgendus ei ole, nagu märkis ka Viru Vangla, kooskõlas AvTS-i eesmärgiga.

Avaliku teabe mõiste sisustamisel tuleb lähtuda seaduse eesmärgist. AvTS §-s 1 sätestatud seaduse eesmärgi kohaselt peab AvTS tagama igapäevase võimaluse pääseda juurde üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning looma võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. Riigiasutusele esitatavat avaldust ei saa üldjuhul pidada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabeks. Veelgi enam, teabe väljastamine ei teeni avatud ühiskonna ega demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi põhimõtteid, kuna seadus kohustab väljastama eelkõige sellist teavet, mis ei olnud taotlejale varem teada. Isiku enda pöördumine on talle sisuliselt tuttav. Koopia tuleb väljastada siis, kui see on vajalik isiku põhiõiguste kaitseks, näiteks selleks, et avaldaja saaks tõendada riigisisese edasikaebeõiguse ammendumist Euroopa Inimõiguste Kohtu menetluses. Seda, kas pöördumine on vajalik isiku põhiõiguste kaitseks, tuleb igakordselt eraldi hinnata.

Käesoleval juhul põhjendab Xxx enda esitatud pöördumisest koopia saamiseks vajadusega kohtule kaebus koostada. Kuigi pöördumise koopia võimaldab kohtul kindlaks teha, kas kinnipeetaval on läbitud kohustuslik kohtueelne menetlus, siis kahtluse korral saab kohus küsida vanglalt haldusmenetluse materjale. Arvestades, et vangla peab kinnipeetavate pöördumised registreerima dokumendihaldussüsteemis, peab vanglal vastav avaldus olema

olema. Seega ei ole vaja vähemalt kohtule avalduste koopiaid esitada.¹

Nõustun Viru Vangla seisukohaga, et kui isik soovib säilitada endale oma pöördumise ühte eksemplari, on tal endal võimalik teha pöördumisest enne selle vanglale üleandmist omakäeline koopia.

Et käesoleval juhul ei ole tegemist klassikalises mõttes teabenõudega, st taotletud teabe sisu on taotlejale tegelikult tuttav ja tegemist pole üldiseks kasutamiseks mõeldud teabega ning Xxx-l ei ole enda esitatud pöördumise koopiat vaja ka enda põhiõiguste kaitseks, siis leian, et Viru Vangla ei ole kohustatud Xxx taotlust enda esitatud pöördumisest koopia saamiseks täitma. Seetõttu jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Liisa Ojangu
vaneminspektor
peadirektori volitusel

¹ TLHo 20.12.2016 nr 3-16-994, p-d 19.2-19.4.